

Eindevaluatie Babyfit! en Peuterfit! Bennekom

Maart 2017
Femke van Brussel-Visser
Kenniscentrum Sport, Ede

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Methode.....	3
Resultaten	4
Bereik en doorstroom ouders en kinderen.....	4
Tevredenheid deelnemers Ouders	4
Tevredenheid sportaanbieders	6
Tevredenheid pedagogisch medewerkers	6
Resultaten open interviews uitvoerders	7
Resultaten Tijdljn.....	9
Ontwikkelde materialen.....	11
Conclusies en aanbevelingen.....	12
Bijlage 1: Evaluatieformulier PeuterFit! voor ouders	15
Bijlage 2: Evaluatieformulier Baby! en Peuterfit! voor sportaanbieders	17

Inleiding

In 2014 is het 2 jarige project BabyFit! en PeuterFit! gestart in Bennekom. De doelstelling van het project was: kinderen van 0-4 jaar en hun ouders (gezin) krijgen meer plezier in bewegen, verbeteren hun leefstijl en bewegen blijvend meer in hun dagelijks leven.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stelt met de Sportimpuls Kinderen sportief op gewicht (KSG) middelen beschikbaar voor het ontwikkelen van integrale plannen voor het structureel meer laten sporten en bewegen van kinderen met overgewicht of obesitas, in de leeftijd van 0 tot 4 jaar en 12 tot 18 jaar. Op de Menukaart KSG staan interventies die hiervoor aangevraagd kunnen worden. Voor dit project waren dat Beweegkriebels en Peuterpret.

Op het consultatiebureau Bennekom worden steeds meer jonge kinderen met overgewicht gezien. Soms hangt dit samen met een (motorische) ontwikkelingsachterstand van het kind. Het consultatiebureau constateert ook een toename in gebrek aan kennis bij ouders over hoe zij bewust met hun kind kunnen bewegen. Bovendien is er voor deze doelgroep 0-4 jaar geen of weinig aanbod wat de aspecten ouders (gezin), gezonde leefstijl en actieve leefstijl op een integrale manier benaderd.

Fysiotherapeutisch Centrum Knieriem & van Bergen te Bennekom gaat samen met lokale sport- en beweegaanbieders en partijen uit de lokale gezondheidszorg een verbreed sport- en beweegaanbod (door) ontwikkelen voor kinderen van 0 tot 4 jaar met overgewicht of obesitas en mogelijk motorisch achterstand. Dit doen zij met het project BabyFit! & PeuterFit!. Dit project, wat gebaseerd is op Beweegkriebels en Peuterpret (Menukaart KSG), sluit door de combinatie van zorg, welzijn en sport goed bij aan bij de lokale problematiek. Vanuit PeuterFit! worden per kind individuele SMART doelen opgesteld op basis van de hulpvraag, bijvoorbeeld: verlagen van de BMI; hogere score op de motorische ontwikkelingstest BSID3. Ook kunnen er doelstellingen geformuleerd worden met betrekking tot (op)voeding.

Beweegkriebels

Een belangrijk onderdeel van het traject is de implementatie van Beweegkriebels via de Peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Bij Beweegkriebels worden geen aparte beweglessen gegeven, maar wordt het bewegen- minimaal 60 minuten per dag- geïntegreerd in het dagelijks handelen. Onderdeel van Beweegkriebels is tevens het verzorgen van interactieve ouderavonden/ ochtenden met de kinderen.

BabyFit!

BabyFit! bestaat uit 9 lessen, waarvan er 6 beweglessen worden verzorgd door de kinderfysiotherapeut. Drie bijeenkomsten worden verzorgd door de diëtist en orthopedagoog en gaan over voeding en opvoeding.

PeuterFit!

In totaal bestaat PeuterFit! uit 12 bijeenkomsten, waarbij 4 keer de ouders mee sporten. Tevens worden 3 ouderavonden voor ouders georganiseerd over voeding en opvoeding.

Methode

Het doel van de procesevaluatie is te weten komen wat goed gaat bij de uitvoering (denk aan samenwerking tussen andere partijen, maar ook het bereik van de interventie) en wat tegenvalt of niet gelukt is. Er is een procesevaluatie uitgevoerd die kwalitatief in kaart brengt hoe het implementatieproces van het project BabyFit! & PeuterFit! verloopt en welke lessen eruit geleerd kunnen worden.

De procesevaluatie brengt niet de outcome in kaart (dus of het aantal kinderen met overgewicht afneemt, et cetera)

De onderzoeksvraag is als volgt geformuleerd:

Wat zijn de succes- en faalfactoren in de uitvoering en implementatie van het project BabyFit! & PeuterFit!?

Specifieke vragen die beantwoord worden:

- a. Wat is het bereik van de interventie (uitgevoerde activiteiten, aantal opgeleide professionals, deelnemende ouders en peuters (beoogde doelgroep?) en de door- en uitstroom)?
- b. In welke mate zijn de activiteiten (training, werving, uitvoer en doorstroom) uitgevoerd zoals gepland?
- c. Hoe tevreden zijn de uitvoerders over het project BabyFit! & PeuterFit!?
- d. Hoe tevreden zijn de ouders over het project BabyFit! & PeuterFit!?, en hebben zij meer inzichten opgedaan?
- e. Hoe wordt de samenwerking tussen de verschillende professionals ervaren en gewaardeerd?

Voor de procesevaluatie is gebruikt gemaakt van verschillende methoden om alle meningen en ervaringen te verzamelen (zie tabel 1).

Tabel 1: overzicht methoden procesevaluatie

Gegevens van:	Methoden	Thema
Ouders/ kinderen	schriftelijke vragenlijst	tevredenheid, kennis (inzicht)
	observatie tijdens les (1 x Babyfit! en 1x Peuterfit!)	uitvoer
Pedagogisch medewerkers	schriftelijke vragenlijst per e-mail (en interview tussentijds voorjaar 2016)	tevredenheid en toepassing Bewegkriebels
Uitvoerders: sportaanbieders	schriftelijke vragenlijst per e-mail	samenwerking, tevredenheid en toepassing Bewegkriebels
Uitvoerders:	face to face: semi	tevredenheid, werving,

kinderfysiotherapeut, diëtist en orthopedagoog, arts en verpleegkundigen consultatiebureau, Buurt Sport Coach	gestructureerde interviews bijhouden deelnemers BabyFit! en PeuterFit! en vervolgsportaanbod	uitvoering, samenwerking bereik en doorstroom
Alle samenwerkingspartners	tijdljn methode	samenwerking en vervolg
Interventie-eigenaren Bewegkriebels en Peuterpret	telefonisch gesprek	samenwerking

Tijdljnmethode

Een Tijdljn is een methode voor participatieve monitoring en evaluatie van de samenwerking in een netwerkverband. Het doel is het oogsten van collectieve ervaringen en actiepunten benoemen voor het vervolg. Er worden (maximaal) 10 markante gebeurtenissen op een lijn in de tijd gezet. Daaronder worden drie rijen gevormd: 1 voor de positieve momenten, 1 voor de negatieve momenten, en een rij voor de inzichten. Deelnemers verwoorden kernachtig voor zichzelf de belangrijkste positieve, negatieve en inzicht-punten en plakken die in de tijdljn. Vervolgens worden de reacties gezamenlijk besproken.

Resultaten

Bereik en doorstroom ouders en kinderen

Aan het einde van het project zijn er via de Peuterspeelzalen en kinderdagverblijven 322 kinderen bereikt met Bewegkriebels. Daarnaast zijn met de 17 ouderworkshops georganiseerd door de pedagogisch medewerkers in totaal 125 ouders bereikt.

PeuterFit! is 4 keer uitgevoerd, BabyFit! 2 keer. In totaal hebben 24 kinderen met hun ouders Baby- of PeuterFit! gevolgd. Hiervan hadden 20 kinderen een motorische achterstand, en 4 kinderen een sociaal cognitieve en/ of emotionele problemen volgens de intake. Het waren minder deelnemers dan het oorspronkelijk doel van 80 kinderen.

In totaal is 80% van de kinderen doorgestroomd naar lokaal sport- en beweegaanbod volgens de evaluatie onder ouders. Volgens de gegevens van de fysiotherapeut zijn 21 kinderen doorgestroomd van de 24 (86%). Twee ouders van de babygroep geven in de evaluatie aan door te gaan met zwemmen. Geld lijkt soms een hindernis voor deelnemen aan vervolgaanbod.

In totaal zijn met Bewegkriebels en Baby- of PeuterFit! 346 kinderen bereikt.

Tevredenheid deelnemers Ouders

In de laatste bijeenkomst van BabyFit! en PeuterFit! zijn vragenlijsten aan de ouders uitgedeeld, om tevredenheid en verbeterpunten te inventariseren. In totaal zijn er 16 van de 24 vragenlijsten ingevuld

retour gekomen (respons 67%).

De ouders die de vragenlijst hebben ingevuld beoordelen zowel BabyFit! als PeuterFit! gemiddeld met een 8. De ouders zijn tevreden over alle onderdelen, het sloot aan bij het gezinsleven en het project voldoet aan de verwachtingen (zie tabel 1).

De ouders waarderen ook de opgedane inzichten (rond gezond voedingspatroon, stellen van grenzen, gewichtsbeheersing van het kind) positief voor zowel BabyFit! als PeuterFit! (zie tabel 2). De opgedane nieuwe kennis en de toepasbaarheid daarvan in de eigen situatie wordt voor beide groepen met een 8 gewaardeerd.

Tabel 2: gemiddelde score op inhoud en tevredenheid ouders

Vraag	Babyfit! (n=7)	Peuterfit! (n=9)
In hoeverre voldeed het project aan uw verwachtingen?	8	8
Wat vindt u van de beweeglessen georganiseerd door de fysiotherapeut?	8	8
Wat vindt u van de ouderbijeenkomsten over voeding en opvoeding?	8	8
Wat vindt u van de proefles georganiseerd door de sportaanbieders?	nvt	8
Hoe beoordeelt u de fysiotherapeut die de beweeg bijeenkomsten heeft verzorgd?	7	8
Hoe beoordeelt u de diëtiste en pedagoog die de ouderbijeenkomsten hebben verzorgd?	8	8
Hoe beoordeelt u de sportinstructeur die de proefles heeft verzorgd?	nvt	7
In hoeverre sloot de inhoud van het project aan bij uw gezinsleven?	8	8

Tabel 3: gemiddelde score op kennis en houding ouders

Vragen	Babyfit! (n=7)	Peuterfit! (n=9)
Ik heb meer inzicht gekregen in een gezond voedingspatroon voor mezelf en mijn kind.	8	7
Ik heb meer inzicht gekregen in regels en grenzen, moeilijke momenten en uitzonderingen.	7	7
Ik heb meer inzicht gekregen in en controle over de gewichtsbeheersing van mijn kind.	7	7
Ik ben gemotiveerd om gezonder te gaan leven.	7	8

Mijn kind gaat deelnemen aan beweegactiviteiten in de wijk (gym, zwemmen, dans,) na het project.	7	8
Hoe beoordeelt u de nieuwe kennis die u heeft opgedaan tijdens het project (in welk onderdeel dan ook)?	8	8
In hoeverre denkt u de opgedane kennis toe te kunnen passen in uw gezinsleven?	8	8

Het meest nuttig vonden de ouders de beweeglessen, maar ook de informatie van de orthopedagoog en diëtiste wordt een paar keer genoemd. Ze geven aan dat ze nieuwe inzichten hebben opgedaan, dat de kinderen met plezier bewegen en meer durven en ook dat ze tips hebben gekregen om thuis aan de slag te gaan:

'leuke ideeën opgedaan om met mijn kind te bewegen'

'stap voor stap werd zelfvertrouwen vergroot en angst overwonnen'

Ouders van PeuterFit! vinden allemaal een ander onderdeel het minst nuttig. Bij Babyfit! werd aangegeven dat er soms beweeg-informatie kwam of een oefening waarbij de kinderen al te ver waren qua leeftijd en ontwikkeling. Daarop aansluitend wordt de tip gegeven goed te kijken naar de indeling van de groepen op basis van ontwikkelstadium, met name bij de Babygroep. Tot slot, werd een praktisch tip gegeven, vooral in een grote zaal de beweeglessen te geven.

Tevredenheid sportaanbieders

In totaal zijn 21 professionals uit de sport getraind in Beweegkriebels middels een workshop. De respons op de evaluatievragenlijst was slecht (n=3), dit komt overeen met de benoemde ervaring in de interviews dat een aantal sportaanbieders niet adequaat op e-mail en afspraak verzoeken reageert. Uit de reacties van de sportaanbieders blijkt, dat er wel wil is om aan te sluiten en deel te nemen aan de workshops, maar dat tijd en flexibiliteit bij (vaak) vrijwilligers belemmeren. De keren dat er een workshop is gevolgd, of een intervisie is geweest, werd dit als zeer waardevol ervaren wegens: creatieve ideeën en concrete tips en trucs.

'leuk en leerzaam om kennis en ervaringen met elkaar te delen'

Tot slot geeft 1 sportaanbieder aan dat het heel belangrijk is vooraf in het traject met alle partijen duidelijk belangen en verwachtingen af te stemmen. Maak ook duidelijke afspraken 'zwart op wit'.

Tevredenheid pedagogisch medewerkers

In totaal hebben 14 pedagogisch medewerkers de training Beweegkriebels gevolgd van 7 kinderdagverblijven/ peuterspeelzalen. De eindevaluatie is door 3 locaties (niet per medewerker)

ingevuld. De evaluatie van de training is zeer positief, de reacties geven aan dat ze de training leerzaam en interactief vonden. Ze zien Beweegkriebels als toegevoegde waarde op hun werk: *'we proberen nu elk dagdeel een activiteit aan te bieden'*. Er zijn veel concrete tips gegeven en *'hebben wij ervaren dat je met kosteloos materiaal een hoop speelplezier kan hebben'*. Twee locaties geven aan dat het observatie bezoek van een kinderfysiotherapeut van toegevoegde waarde is. Tot slot is er veel behoefte aan een terugkomdag Beweegkriebels.

Resultaten open interviews uitvoerders

Met acht leden van het projectteam zijn open semi- gestructureerde interviews op locatie gehouden: diëtist, orthopedagoog, twee verpleegkundigen CB, CB arts, kinderfysiotherapeut, projectleider (fysiotherapeut) en de betrokken buurtsportcoach. Met de 2 interventie-eigenaren is telefonisch gesproken.

Successen

Als succes wordt genoemd dat er nu een goed aanbod staat met BabyFit! en PeuterFit!. Het beweegprogramma zit goed in elkaar en er is voldoende ruimte voor individuele vragen. Vanuit de verwijzers is er nu zowel aanbod individueel als groepsgericht. De deelnemende ouders (BabyFit! en PeuterFit!) waren positief over zowel het beweeg gedeelte als de voorlichting: *'ouders hebben er wel degelijk wat aan gehad'*. Ook de kinderen vonden het leuk volgens de uitvoerders.

De training Beweegkriebels wordt door de meeste respondenten als succesfactor ervaren. De pedagogische medewerkers zijn enthousiast en het wordt gezien als verbinder in het traject. De voorbeelden met alledaags materiaal spreken aan. Tevens bereik je hiermee via de kinderdagverblijven en peuterspeelzalen veel kinderen.

Ook al verliep de samenwerking soms stroef, het wordt toch als succes gezien dat er contacten, ook voor de toekomst, zijn gelegd tussen sport en zorg en verschillende zorgprofessionals onderling. Tot slot, een sterke enthousiaste projectleider is belangrijk gebleken.

Werving & doelgroep

De respondenten zijn eenduidig dat de werving lastig is gebleken. Er zijn weinig kinderen met echt overgewicht die voor het programma in aanmerking komen en *'daarnaast krijg je niet iedereen over de streep'*. Er is dan ook twijfel of uiteindelijk wel de gewenste kinderen met hun ouders hebben deelgenomen. Het leken vaak ouders die wel weten hoe het moet. Ouders die het echt nodig hebben voelen zich niet aangesproken. De mening is wel dat de juiste partijen voor de werving (consultatiebureau en peuterspeelzalen) zijn betrokken. Als tip wordt gegeven dat mogelijk ook huisartsen en verloskundigen betrokken kunnen worden in het bereiken en werven van de doelgroep. *'Voor de werving raken we de juiste snaar nog niet, de echte doelgroep hebben we nog niet te pakken'*

Er heeft in de loop van het traject een verschuiving in accent plaats gevonden: van overgewicht naar motorische achterstand en ouders met hulpvraag op angst en onzekerheid in het bewegen. Dit sluit wellicht beter aan en is laagdrempeliger voor ouders. Overgewicht is een lastig thema om met ouders te bespreken, motorische achterstand lijkt een betere trigger.

Verbeterpunten en tips voor de praktische uitvoer

Er worden veel praktische verbeterpunten voor de uitvoer van BabyFit! en PeuterFit! genoemd:

- Voor de diëtist was het lastig dat er aan de voorkant geen concrete hulpvraag vanuit de ouders/ het kind lag.
- Er lijkt ook behoefte te zijn bij ouders en consultatiebureau aan directe verwijzing naar de sport of een laagdrempelig beweegprogramma als opstapje naar meer bewegen thuis of de sportaanbieder. Het traject van Babyfit! en Peuterfit! lijkt voor een aantal ouders te zwaar, terwijl wel iets extra's nodig is om deze ouders en jonge kinderen bewust te maken en naar lokaal sport en beweegaanbod door te laten stromen.

‘alleen als er echt motorische achterstanden zijn doorverwijzen naar een kinderfysio’

- Communicatie richting de ouders;

‘deelnemers wisten niet dat er ook opvoeding en voeding bij zat’

- De vragenlijsten en gezamenlijke intake zorgde voor veel dubbeling. De intake kan door 1 professional gedaan worden (2 x).
- Betere terugkoppeling (uitvoerders onderling) over tevredenheid ouders en doorstroom naar de sport.
- Planning (bijvoorbeeld tijdstip van de lessen en geen continue instroom) en logistiek van beweeglessen en voorlichting. Maar ook de planning van de training Beweegkriebels bleek een uitdaging.
- Niet te kleine ruimtes voor beweeglessen en ouderbijeenkomsten (3 x).
- Maak onderscheid in de jongste doelgroep: splits naar bijvoorbeeld 0 tot 1 jaar en 1 tot 2 jaar (3x).
- Bijstellen van het doel naar meer en beter bewegen. Het doel op overgewicht reductie wordt waarschijnlijk niet gehaald, overgewicht is ook een complex probleem (zie ook hierboven bij werving & doelgroep).
- De ouderavonden/ bijeenkomsten kunnen interactiever en moeten goed aansluiten op wat ouders leuk vinden (3x). Vooral voor de doelgroep 0-2 kan dit beter worden uitgewerkt.

‘Mogelijk kunnen ze ook samen georganiseerd worden met het kinderdagverblijf’

Doorstroom naar het sport en beweegaanbod

Bij de peuters verliep de doorstroom goed volgens de fysiotherapeuten. De deelnemers kregen proeflessen en er werden flyers uitgedeeld over peutergym, yoga, ouder-kind zwemmen en peuterdans. De ouders reageerden enthousiast, echter of ook alle kinderen daadwerkelijk structureel zijn gaan sporten of bewegen bij een aanbieder is onzeker. De betrokken buurtsportcoach heeft hier ook geen zicht op, maar heeft wel alle collega's gewezen op het aanbod BabyFit! en PeuterFit! zodat mogelijk ook andersom kinderen naar het programma gaan.

Samenwerking

Op 1 na noemen alle respondenten dat het erg nadelig was voor de samenwerking en uitvoer dat er

zoveel wisselingen en uitval bij verschillende professionals was. Ook de betrokkenheid van alle projectpartners kan beter. Het daadwerkelijk meedraaien van een kinderfysiotherapeut of diëtist op het spreekuur van het consultatiebureau werkt positief op de samenwerking. De communicatie en samenwerking tussen uitvoerders liep niet altijd goed, mede ook door de wisselingen. Ook niet iedereen voelt zich even betrokken bij het project. Er wordt wel verbetering in de samenwerking en betrokkenheid ervaren door de uitvoerders.

De samenwerking met de interventies van de KSG menukaart loopt verschillend. Met de eigenaar van Beweegkriebels is goed contact, met de eigenaar van Peuterpret is de samenwerking stroef verlopen.

Borging en vervolg

De intentie is er bij alle partijen om samen te blijven werken. Het programma Babyfit! en PeuterFit! wordt doorgezet met een aantal aanpassingen naar aanleiding van de verbeterpunten. zorgpunt blijft wel de vergoeding voor het onderdeel van de diëtist en de orthopedagoog.

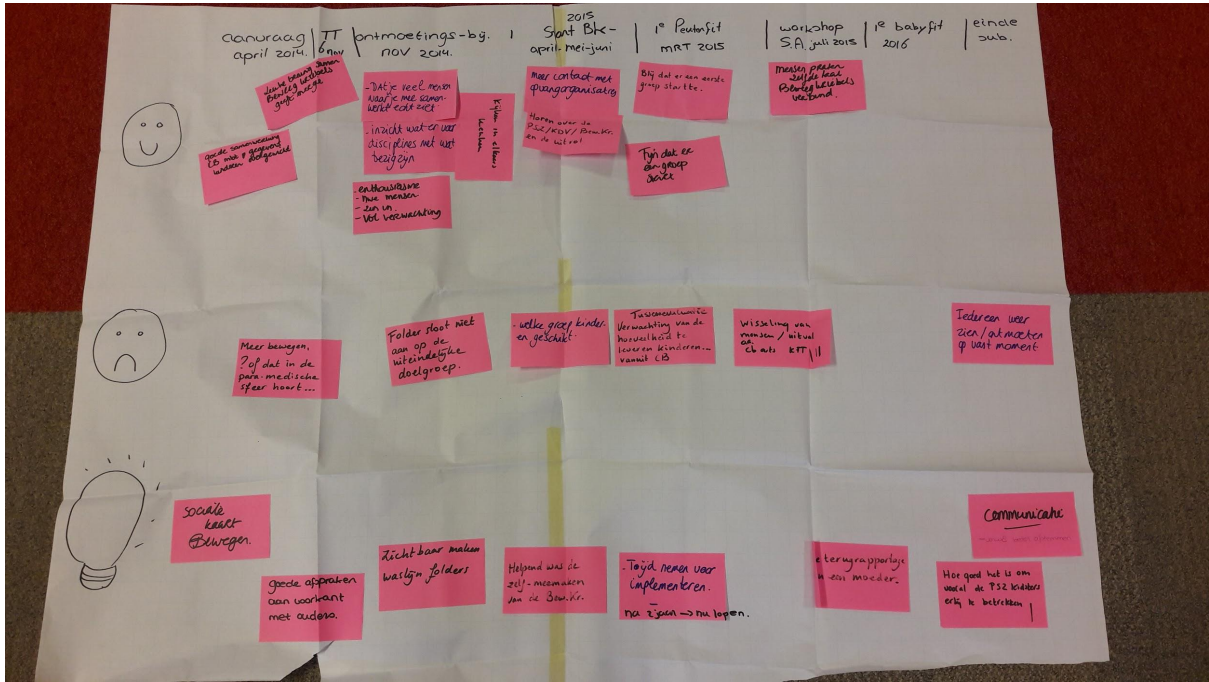
‘er is een lange adem nodig om ook de juiste doelgroep te bereiken’

Voor het vervolg wordt door een aantal respondenten genoemd dat er mogelijk deelnemersbijdrage voor de BabyFit! en PeuterFit! gevraagd kan worden (3x).

Over de borging van Beweegkriebels is weinig gezegd, er komt wel een terugkombijeenkomst voor de geschoolde pedagogisch medewerkers in 2017.

Resultaten Tijdlijn

Op 22 februari 2017 is een deel van de projectgroep bijeen geweest voor een collectieve evaluatie middels een tijdlijnmethode. Door ziekte en andere afspraken waren er minder projectleden van vooraf ingeschat, in totaal (exclusief evaluatiebegeleider) waren er 4 projectleden aanwezig.

Het valt op dat de meeste reacties positief zijn. Vooral de training Bewegkriebels heeft energie gegeven. Bewegkriebels heeft er ook voor gezorgd dat mensen dezelfde taal spreken. Ook wordt aangegeven dat het echt zien van elkaar 'kijken in elkaars keuken' een positieve invloed op de samenwerking heeft. Er is daardoor meer inzicht in elkaars (en ook nieuwe zoals kinderopvang) disciplines gekomen. Het starten van de eerste groep PeuterFit! in maart 2015 gaf ook energie.

'goede samenwerking met Consultatiebureau mbt gegevens kinderen overgewicht'

Wat negatief werkte op de samenwerking was in de start van het project bijvoorbeeld de twijfel bij een aantal projectleden of bewegen wel in het paramedische circuit thuis hoort. Gedurende het traject bleek er ook verschuiving te zitten in wat de doelgroep van BabyFit! en PeuterFit! moest zijn. Hierdoor was het niet voor alle projectgropleden helder welke groep kinderen precies geschikt waren en sloot de folder ook niet meer goed aan. Bij de tussenevaluatie bleek dat er verschillende verwachtingen waren richting het consultatiebureau over het aantal te leveren kinderen. Dit zorgde voor negatieve invloed op de samenwerking. Wisseling en uitval van mensen wordt door alle projectgropleden genoemd als negatieve factor.

'wisseling en uitval was lastig'

Tot slot kwamen er een aantal inzichten naar boven. Bij het consultatiebureau bijvoorbeeld wat er allemaal in de buurt aan sport- en beweegaanbod (sociale kaart) is voor kleine kinderen. Veel inzichten hadden te maken met communicatie. Verwachtingen aan de voorkant tussen projectgropleden en ook met ouders moeten vooraf goed afgestemd worden.

! *'maak goede afspraken aan de voorkant met ouders'*

! *'Hoe goed het is om vooral de peuterspeelzaalleidsters erbij te betrekken'*

De folders ophangen als waslijn in het CB werkte goed. Ook het zelf meemaken van de training Bewegkriebels. Persoonlijke terugkoppeling van ouders was soms ook een goed inzicht. Tot slot herkennen een aantal projectleden dat implementatie tijd kost en een kwestie van lange adem is. Twee jaar projectsubsidie is eigenlijk te kort. Na 2 jaar begint het net een beetje te lopen.

De aanwezige projectgroepleden willen door met de samenwerking voor deze doelgroep: *'het is zonde om elkaar uit het oog te verliezen'*. Voor het vervolg is communicatie tussen projectgroepleden en duidelijke communicatie richting ouders van groot belang. Financieel zijn met name de ouderbijeekkomsten voeding en opvoeding een probleem. Het idee is besproken om bij een aantal oud-deelnemers te polsen wat ze financieel over zouden hebben voor de gehele cursus.

Ontwikkelde materialen

Voor de ouders zijn folders ontwikkeld om uit te delen op de opvang en op het consultatiebureau. Hiervoor zijn ook posters gemaakt. Er zijn twee intake vragenlijsten ontwikkeld en de kinderfysiotherapeut heeft een tipsheet met signalen gemaakt voor pedagogisch medewerkers wanneer kinderen en hun ouders doorgestuurd kunnen worden. Voor goede uitwisseling en warme overdracht is er een communicatieformulier en sjabloon voor het sportaanbod gebruikt. Er zijn 2 handleidingen ontwikkeld, 1 voor Peuterpret als losse interventie en een uitgebreidere voor BabyFit! en PeuterFit!. Voor Bewegkriebels is een besloten facebookpagina aangemaakt.

Conclusies en aanbevelingen

De belangrijkste onderzoeksvraag van de evaluatie was:

Wat zijn de succes- en faalfactoren in de uitvoering en implementatie van het project BabyFit! & PeuterFit!?

Hieronder zijn per specifieke subvraag de belangrijkste conclusies en aanbevelingen weergegeven.

a. Wat is het bereik van de interventie (uitgevoerde activiteiten, aantal opgeleide professionals, deelnemende ouders en peuters (beoogde doelgroep?) en de door- en uitstroom)?

Qua uitgevoerde activiteiten, is de training Bewegkriebels vaker uitgevoerd dan in het oorspronkelijke projectplan benoemd. Er zijn 14 pedagogisch medewerkers geschoold en 21 sportaanbieders. BabyFit! en PeuterFit! zijn er minder uitgevoerd dan gepland, en er hebben ook minder kinderen met hun ouders deelgenomen (24 in plaats van de geplande 80). Dit komt doordat opstart van het traject veel inspanning koste. Samenwerking tussen nieuwe partijen kost veel tijd en investering. Tevens bleek de werving van de juiste doelgroep erg lastig. Tussentijds heeft ook een verschuiving van de doelgroep plaatsgevonden: van specifiek overgewicht naar ook motorische achterstanden en beweegangst. De deelnemers aan BabyFit! en PeuterFit! stromen wel goed door naar het lokale sport- en beweegaanbod.

Aanbevelingen:

- Stel voor 2017 de doelen op aantal cursussen BabyFit! & PeuterFit! en aantal deelnemers naar beneden bij ten opzichte van subsidieplan.
- Verbreed de doelgroep en doel van BabyFit! & PeuterFit! met motorische achterstanden, beweegangst/ zelfvertrouwen en beweegplezier. Maak dit ook zichtbaar in de communicatie en werving richting ouders. Maak voor het vervolgaanbod gezamenlijk met alle projectpartners duidelijke afspraken over het doel en de doelgroep.
- Voor jonge kinderen met overgewicht en hun ouders is het de vraag of deze niet beter met een bredere gezins- of wijkaanpak zijn te bereiken, bijvoorbeeld de interventie [Mini gewichtige gezinnen](#). Aansluiten bij de belevingswereld en problemen die bij deze gezinnen spelen is belangrijk. Kijk met de projectpartners of aan een dergelijke aanpak in Bennekom behoefte is en wat dat inhoudelijk en qua partners/ samenwerking vraagt.

b. In welke mate zijn de activiteiten (training, werving, uitvoer en doorstroom) uitgevoerd zoals gepland?

Grotendeels zijn alle activiteiten uitgevoerd zoals gepland. Er zijn ook extra acties ondernomen op werving en in de uitvoer rond BewegKriebels. Vooral de werving voor BabyFit! en PeuterFit! verliep stroef. Positief bleek de aanwezigheid van de kinderfysiotherapeut op locatie. Voor praktische tips, zie resultaten xx.

Aanbevelingen:

- Werving vergt goede samenwerking, vertrouwen en een zeer lange adem: mond tot mond reclame werkt vaak goed, maar komt traag op gang.
- De verbreding van de doelgroep (richting motorische vaardigheden en plezier in bewegen) biedt kansen, ook voor de werving. Wellicht dat samenwerking met lokale huisartsen en verloskundigen voor de werving extra kansen biedt. Ook kan worden nagegaan hoe de

- deelnemers van de afgelopen ronde kunnen worden ingezet als ‘ambassadeurs’;
- Onderzoek met de projectpartners of er ook een laagdrempelig beweegprogramma (tussenvorm/ warme overdracht) nodig is voor ouders die niet aan de nieuw gestelde inclusiecriteria voldoen, maar wel een opstapje nodig hebben naar zelf voldoende bewegen en/of naar een sportaanbod;
- Het organiseren van een beweegmarkt met alle sport en beweegaanbieders op het consultatiebureau door alle projectpartners gezamenlijk. Betrek hierbij zeker de Buurtsportcoach.
- Hou vast aan de observatie/ spreekuur kinderfysiotherapeut op locatie en kijk of dit ook voor de diëtist en orthopedagoog een mogelijkheid is;
- Verbeter de workshops voor ouders (vooral voor 0-2) en kijk voor de ouderavonden over voeding en opvoedingsondersteuning of er samengewerkt kan worden met de kinderdagverblijven of peuterspeelzalen.

c. Hoe tevreden zijn de uitvoerders over het project BabyFit! & PeuterFit!?

De pedagogisch medewerkers en de sportaanbieders zijn ook zeer tevreden over de gevolgde training Bewegkriebels, het geeft hen voldoende handvatten om in de eigen praktijk meer te bewegen met kinderen van 0-4. Tevens werkt Bewegkriebels als verbindend middel in het gehele project. De uitvoerende professionals van BabyFit! & PeuterFit! zijn redelijk tevreden over het uitgevoerde project. Zij hebben echter ook nog wel veel praktische verbeterpunten rond de werving en uitvoer.

Aanbevelingen:

- Rond Bewegkriebels is de belangrijkste aanbeveling om blijvend aandacht voor het thema te houden door het organiseren van een terugkomdag (intervisie) jaarlijks voor de geschoolde leidsters en sport- en beweegaanbieders. Daarnaast is het belangrijk om nieuwe leidsters en sportaanbieders te trainen in de toekomst. Denk ook aan een interventie als [Gezonde Start](#), met een bredere gezondheid-insteek.
- Voor BabyFit! & PeuterFit! zijn er een aantal praktische verbeterpunten door te voeren in het project die invloed zullen hebben op de tevredenheid uitvoerders, denk aan goede voorbereiding, communicatie materialen en planning.

d. Hoe tevreden zijn de ouders over het project BabyFit! & PeuterFit!?, en hebben zij meer inzichten opgedaan?

De deelnemende ouders aan BabyFit! & PeuterFit! zijn zeer tevreden over het project. Het sluit aan bij het gezinsleven en biedt goede handvatten om te bewegen met hun kinderen.

Aanbevelingen:

- Voor BabyFit! & PeuterFit! zijn er een aantal praktische verbeterpunten door te voeren in het project die invloed zullen hebben op de tevredenheid van ouders. Denk aan nog betere aansluiting met oefeningen en informatie op de leeftijd van het kind en zaalgrootte.

e. Hoe wordt de samenwerking tussen de verschillende professionals ervaren en gewaardeerd?

De samenwerking is in de loop der jaren gegroeid. Vooraf hadden de verwachtingen en belangen beter open besproken kunnen worden. Positief is dat men elkaar nu goed kent en beter weet wie wat doet, het vertrouwen is gegroeid. De vele wisselingen en uitval van projectleden hebben een negatieve

invloed op de samenwerking gehad.

Aanbevelingen:

- Kom regelmatig bij een met alle projectpartners om ook tussentijds verwachtingen en belangen te blijven delen, bijvoorbeeld door middel van een tijdlijn. En om ook inhoudelijke vorderingen of uitdagingen van deelnemers met elkaar te delen. Bijvoorbeeld door casussen te delen: men voelt zich meer betrokken als men inzicht heeft in hoe het nu bijvoorbeeld staat met een kind die ze hebben aangemeld voor het traject.
- Ga op zoek naar (gedeelde) belangen en 'cultuurelementen'. Sportaanbieders hebben bijvoorbeeld een wil om aan te sluiten, maar tijd en flexibiliteit belemmeren (vaak) bij vrijwilligers. Rekening houden met 'cultuurelementen' kan irritatie en frustratie in de samenwerking besparen.
- Maak met alle disciplines ook duidelijke afspraken over (bijgestelde) doelen en doelgroep, stel deze zoveel mogelijk gezamenlijk vast.
- Probeer een paar keer per jaar een laagdrempelige gezamenlijke activiteit te organiseren met zorgpartners onderling, maar ook zeker met kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, sportaanbieders en de buurtsportcoach.

Wat betreft het borgen van de samenwerking, kennis en de cursus BabyFit! & PeuterFit! zijn er al een aantal bevindingen en tips hierboven weergegeven. Met name de financiering van de ouderworkshops zal een uitdaging zijn. Deelnemersbijdragen of andere organisatie (met peuterspeelzaal/ kinderdagverblijf) kan mogelijk bijdragen aan een vastere oplossing.

Tot slot, er is een hoop bereikt met de Sportimpuls Kinderen Sportief op Gewicht in Bennekom. Vanuit de procesevaluatie blijkt dat de meerwaarde vooral zit in het breed inzetten van Bewegkriebels, de tevredenheid van ouders over de bereikte resultaten, de opgezette samenwerking tussen alle professionals en met name tussen zorgpartijen en sport- en beweegaanbieders.

Bijlage 1: Evaluatieformulier PeuterFit! voor ouders

Leuk dat u met uw peuter deel neemt aan het project PeuterFit!. Uw waardering en mening is voor ons zeer waardevol om de resultaten van het project inzichtelijk te maken en eventueel het project te verbeteren. Vanuit Kenniscentrum Sport verzorgen wij de procesevaluatie. Wij willen u vragen de onderstaande vragenlijst in te vullen en te retourneren op de laatste bijeenkomst Peuterfit!. Uw gegevens en mening worden vertrouwelijk behandeld.

Alvast hartelijk bedankt,
Femke van Brussel-Visser, Kenniscentrum Sport

Datum	... - ... - 2016
Startdatum PeuterFit!	... - ... - 2016

Geeft u alstublieft bij iedere vraag een antwoord door middel van een cijfer van 1 tot 10, waarbij 1 'de laagste' en 10 'de hoogste' score is.

Onderwerp : Inhoud en tevredenheid	Waardering
Hoe beoordeelt u het project in het algemeen?	
In hoeverre voldeed het project aan uw verwachtingen?	
Wat vindt u van de beweeglessen georganiseerd door de fysiotherapeut?	
Wat vindt u van de ouderbijeenkomsten over voeding en opvoeding?	
Wat vindt u van de proefles georganiseerd door de sportaanbieders?	
Hoe beoordeelt u de fysiotherapeut die de beweegbijeenkomsten heeft verzorgd?	
Hoe beoordeelt u de diëtiste en pedagoog die de ouderbijeenkomsten hebben verzorgd?	
Hoe beoordeelt u de sportinstructeur die de proefles heeft verzorgd?	
In hoeverre sloot de inhoud van het project aan bij uw gezinsleven?	

Onderwerp : Kennis en houding	Waardering
Ik heb meer inzicht gekregen in een gezond voedingspatroon voor mezelf en mijn kind;	
Ik heb meer inzicht gekregen in regels en grenzen, moeilijke momenten en uitzonderingen	
Ik heb meer inzicht gekregen in en controle over de gewichtsbeheersing van mijn kind	
Ik ben gemotiveerd om gezonder te gaan leven	
Mijn kind gaat deelnemen aan beweegactiviteiten in de wijk (gym, zwemmen, dans,) na het project	
Hoe beoordeelt u de nieuwe kennis die u heeft opgedaan tijdens het project (in welk onderdeel dan ook)?	
In hoeverre denkt u de opgedane kennis toe te kunnen passen in uw gezinsleven?	

Hieronder volgen nog een aantal open vragen waar we graag uw mening over horen:

Welk onderdeel van het project was voor u het meest nuttig?	
Wat maakte dit onderdeel voor u zo nuttig?	
Welk onderdeel van het project was voor u het minst nuttig?	
Wat maakte dit onderdeel voor u het minst nuttig?	
Heeft u suggesties voor verbetering?	
Of andere opmerkingen?	

Bijlage 2: Evaluatieformulier Baby! en Peuterfit! voor sportaanbieders

Als sport- en beweegaanbieder bent u betrokken bij het traject Baby en Peuterfit! in Bennekom. De subsidieperiode is nu afgelopen, en daarom ontvangen wij uw mening graag voor de eindevaluatie en het vervolg van het traject.

1. Wat vond u goed aan de workshop Beweegkriebels?

2. Wat kan verbeterd worden in de workshop Beweegkriebels (mist er nog wat bijvoorbeeld)?

3. Is de workshop Beweegkriebels van toegevoegde waarde voor uw werk in de sport?

4. Hoe neemt u het geleerde vanuit Beweegkriebels-workshop mee in de uitvoer van uw sportaanbod voor jonge kinderen?

5. Tot slot, heeft u nog andere tips voor het traject Baby en Peuterfit! in Bennekom?

Alvast bedankt voor uw tijd en medewerking,
Femke van Brussel- Visser
Kenniscentrum Sport